

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 199/2019 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen Syyrian kurdien tilanteesta

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimitannut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Paavo Arhinmäen /vas ym. näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 199/2019 vp:

Miten hallitus aikoo toimia Pohjois-Syyrian turvallisuustilanteen vakauden puolustamiseksi,

miten hallitus aikoo tukea Pohjois-Syyrian kurdien asemaa ja

miten hallitus ja ulkoministeriö arvioivat tämänhetkisessä tilanteessa asevientilupien myöntämistä jatkossa Turkkiin?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Miten hallitus aikoo toimia Pohjois-Syyrian turvallisuustilanteen vakauden puolustamiseksi?

Suomi on yhdessä EU:n kanssa toistuvasti painottanut poliittisen ratkaisun etsimistä ainoana kestäväenä ratkaisuna Syyrian konfliktiin. Samalla on tuettu YK-johtoisia neuvotteluja poliittisen ratkaisun löytämiseksi. YK:n fasilitoima poliittinen prosessi Syyriassa eteni pitkästä ajasta, kun YK:n pääsihteeri Antonio Guterres ilmoitti 23.9. perustuslaillisen komitean perustamisesta. Suomi on pitänyt tärkeänä inklusiivista, kokonaisvaltaista ja todellista demokraattista poliittista transitiota Syyriassa. YK:n Syyria-erityisedustaja Geir Pedersenin on tarkoitus kutsua perustuslaillinen komitea koolle 30.10. On mahdollista, että Turkin aloittamat sotilaalliset toimet tulevat osaltaan vaikuttamaan perustuslakikomitean työhön ja vaikeuttamaan poliittisen ratkaisun löytymistä.

Suomen hallitus antoi pian Turkin aloitettua sotilaallisen operaationsa Koillis-Syyriaan tuomitsevan lausunnon 9.10., jolla se vaatii operaation pysäyttämistä sekä arvioi toimien entisestään pahentavan monimutkaista kriisiä. Samalla hallitus esitti huolensa Syyrian humanitaarisen tilanteen vaikeutumisesta. Hallitus myös totesi, ettei Turkkiin tai muihin sota-alueisiin käyviin maihin myönnetä uusia asevientilupia.

Tämän jälkeen myös EU:n ulkoministerit kokoontuivat Luxemburgissa 14.10. kokoukseen, jossa EU yhdessä tuomitsi Turkin sotilaalliset toimet. EU:n ulkoministerien antamat päätelmät pitivät sisällään paljon samoja huomioita, joihin Suomen hallitus oli aiemmin kiinnittänyt huomioita. Eurooppa-neuvosto 17.-18.10. vahvisti ulkoasiainneuvoston linjaukset.

EU:n ulkopoliitiikassa johtavassa roolissa myös Suomen kiertävän puheenjohtajuuden aikana on EU:n korkea ulkopoliittinen edustaja. EU:n ja Suomen edustajat keskustelevat Turkin kanssa myös tässä vaikeassa asiassa.

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 199/2019 vp

Miten hallitus aikoo tukea Pohjois-Syyrian kurdien asemaa?

Syyrian konflikti on maailman suurimpia ja vaikeimpia humanitaarisia kriisejä. Turkin sotilaallisen toiminnan myötä humanitaarinen tilanne ja siihen liittyvät loukkaukset ovat nousseet voimakkaasti julkisuuteen. Myös Luoteis-Syyrian (Idlibin alue) tilanne on edelleen erittäin hankala ja muuallakin vaihteleva.

Syyria on Suomen humanitaarisen avun suurin kohde tänä vuonna. Alkuvuoden varainjaon yhteydessä myönnettiin apua yhteensä 10,4 miljoonan euron edestä. Lisäksi Suomi on antanut yleis-tukea UNHCR:n, WFP:n ja ICRC:n kautta. Suomi tukee myös YK:n keskitettyä hätäapurahastoa (CERF). Suomen vuotuisella noin 25 miljoonan euron tuella parannetaan muun muassa syyrialaisien yhteisöjen resilienssiä, Syyriassa asuvien lasten koulunkäyntimahdollisuuksia sekä syyrialaisnaisten elinkeinotoiminnan edellytyksiä Jordanian pakolaisleirillä. EU myöntää taloudellista tukea Syyriaan Euroopan naapuruusinstrumentin (ENP) kautta. EU on tärkeimpiä Syyriaan humanitaarista apua antavia tahoja.

Suomi seuraa humanitaarisen tilanteen kehitystä ja aihe on esillä Suomen johdolla EU:n humanitaarisen avun työryhmän (COHAF) kokouksessa 21.–22.10.

Suomi suunnittelee humanitaarisen lisäavun myöntämistä Syyriaan vielä tänä vuonna, todennäköisesti YK:n avustusjärjestöjen kautta. Suomella on myös valmiutta auttaa Punaisen Ristin kautta.

Kansainvälisen humanitaarisen oikeuden loukkaukset ovat vakava ongelma Syyriassa. Suomen johdolla EU kiinnittää tähän huomiota ja etsii keinoja humanitaarisen oikeuden vahvistamiseksi.

Miten hallitus ja ulkoministeriö arvioivat tämänhetkisessä tilanteessa asevientilupien myöntämistä jatkossa Turkkiin?

Hallitus tuomitsi heti 9.10.2019 tiukasti Turkin hyökkäyksen sekä vaati sen keskeyttämistä ja totesi, että Turkin yksipuoliset toimet pahentavat Syyrian jo valmiiksi monimutkaista kriisiä. Samalla hallitus linjasi, että se ei tule myöntämään uusia asevientilupia Turkkiin tai muihin sotaa käyviin maihin. Hallituksen arvio tämänhetkisestä tilanteesta on se, että ei ole edellytyksiä uusien puolustustarvikkeiden vientilupien myöntämiseen Turkkiin suuntautuvalla viennillä.

Helsingissä 25.10.2019

Ulkoministeri Pekka Haavisto